

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 27 lipca 1933 r.
sygn. akt C II Rw 1453/33**

Pojęcie uszkodzenia cielesnego nie ogranicza się jedynie do pojęcia uszkodzenia ciała w ścisłym znaczeniu słowa, lecz stanowi ono zarówno uszkodzenie ciała jak i zdrowia.

Sąd Najwyższy jako sąd rewizyjny
pod przewodnictwem sędziego Sądu Najwyższego Bańkowskiego,
a w obecności sędziów Sądu Najwyższego Staszewskiego i Baczyńskiego, jako sędziów,
w sprawie spornej Zofii Piwowarczykowej, gospodyni w Brzezowej, powódki,
zastąpionej przez adwokata dr L. Nehmera w Krakowie,
przeciw Stanisławowi Piwowarczykowi, gospodarzowi w Brzezowej, pozwanemu,
zastąpionemu przez adwokata dr B. Babińskiego w Krakowie,
o odszkodowanie 3.825,72 zł, ograniczone w postępowaniu odwoławczym do kwoty
1573,54 zł z.p.n.,
wskutek rewizji powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie jako sądu
odwoławczego z dnia 22 listopada 1932 r., sygn. akt II Bc 778/32, którym na odwołanie
obu stron zatwierdzono wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 2 kwietnia 1932 r.,
sygn. akt I Cg J 1258/31,
na posiedzeniu niejawnym postanowił:

uwzględnić częściowo rewizję, zmienić częściowo zaskarżony wyrok i zatwierdzony
nim wyrok sądu I instancji, w całości zaś orzec:

- 1) pozwany winien w dniach czternastu, pod zagrożeniem przymusowego ściągnięcia
zapłacić powódce kwotę 291,35 zł z 10% odsetkami od dnia 12 czerwca 1931 r.
bieżącymi,
- 2) oddała się powódkę z jej żądaniem co do nadwyżki pretensji ponad kwotę
przysądzoną ustępem pierwszym,
- 3) powódka winna w dniach czternastu, pod zagrożeniem przymusowego ściągnięcia
zapłacić pozwanemu $\frac{2}{3}$ części kosztów pierwszósądowego postępowania
w kwocie 191,73 zł, tudzież połowę kosztów postępowania w wyższych
instancjach, zatem odwoławczego w kwocie 50,02 zł i rewizyjnego w kwocie
49,55 zł.

Uzasadnienie

Powódka dopatruje się przyczyny zaskarżenia z § 503 pkt 2 k.p.c.¹ w zaniechaniu przesłuchania świadków biegłych: dr Konrada Kozłowskiego i dr Antoniego Krokowskiego tudzież w zaniechaniu odebrania od drugiego znawcy zawnioskowanych ze względu na treść świadectwa lekarskiego, przedłożonego przy rozprawie 2 kwietnia 1932 r. przez powódkę.

Badania okoliczności zawartych w tym świadectwie było jednak zbędne, gdyż pozwany zaprzeczył autentyczności wspomnianego świadectwa, a powódka nie ofiarowała dowodu na jego autentyczność (§§ 298 ust. 3 i 312 ust. 2 k.p.c.), ani też dowodu z tego świadectwa.

Przyczynę zaskarżenia z § 503 pkt 3 k.p.c. pomija się jako niewywiedzioną w sposób ustawowy, gdyż odnośny wywód rewizji zwraca się wyłącznie przeciw wyrokowi sądu pierwszej instancji, a nie przeciw wyrokowi zaskarżonemu.

Natomiast rewizja jest częściowo uzasadniona, o ile chodzi o przyczynę zaskarżenia z § 503 pkt 4 postępowania cywilnego.

W rozumieniu paragrafu 1325 ABGB² uszkodzeniem cielesnym jest tak uszkodzenie ciała, jak też zdrowia, ponieważ przepis ten w przeciwieństwie do §§ 823, 836, 843 i 847 BGB³ używa jednego tylko określenia dla tych obu uszkodzeń.

Uraz psychiczny może w skutkach swoich spowodować chorobę (np. wstrząs nerwowy), wyzwolić chorobę z uśpienia lub ją przyspieszać u osób, do niedysponowanych (np. epilepsję) pogorszyć istniejący już stan chorobowy trwale lub chwilowo (np. histeria). W obecnej sprawie sądy niższych instancji ustaliły ostatnia okoliczność z tym, że stan pogorszenia się zdrowia powódki trwał najwyżej przez kilkanaście dni.

Ze względu na to, że chodzi o uszkodzenie cielesne w rozumieniu paragrafu 1325 ABGB przyznano powódce oprócz przysądanego jej przez sądy niższych instancji odszkodowania: za lekarza, lekarstwa i furmanki w kwocie 107,35 zł, nadto odszkodowanie za ból, które uznaje się w kwocie 70 zł za wystarczające, tudzież zwrot wykazanych w okresie pogorszenia się stanu zdrowia powódki kosztów: pielęgniarki w kwocie 14 zł i pomocnicy przy gospodarstwie w kwocie 100 zł. Ileż sąd I instancji ustalił, zaś Sąd Apelacyjny przyjął to ustalenie, że powódka po zajściu czując się chorą leżała przez 9 dni w łóżku.

¹ Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (Procedura cywilna), Dz.U.P. 1895 poz. 113.

² Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesammten deutschen Erbländer der Oesterreichischen Monarchie, Justizgesetzsammlung 1811 nr 946. Oficjalny tekst polski: *Powszechna księga ustaw cywilnych dla wszystkich krajów dziedzicznych niemieckich Monarchii Austriackiej*, Wiedeń 1811, cz. I-III.

³ Urzędowy tekst polski: *Kodeks cywilny obowiązujący na ziemiach zachodnich Rzeczypospolitej Polskiej (przekład urzędowy)*, Warszawa-Poznań 1923.

Sąd Apelacyjny mylnie ocenił sprawę pod względem prawnym aprobuując wniosek prawny sądu pierwszego, że powódka wskutek zajścia nie doznała obrażenia cielesnego, zatem ograniczając pojęcie uszkodzenia cielesnego tylko do uszkodzenia ciała w ścisłym znaczeniu słowa, tj. zewnętrznie lub wewnętrznie dostrzegalnego, materialnego uszkodzenia.

Wobec wyniku sporu orzeczono o kosztach po myśli §§ 43 ust. 1, 50 i 52 ust. 1 zd. 1 k.p.c., przy czym co do kosztów pierwszósądowego postępowania za względu na to, że główna część zaskarżonej, jakkolwiek wówczas jeszcze nieograniczonej pretensji, stanowiła żądanie nawiązka za ból, wysokość, której zależna jest w znacznym stopniu od uznania sądu, przyznano pozwanemu 2/3 części kosztów tego postępowania.

[Przytoczone przepisy: § 503 pkt.2 p.c., §§ 298 ust. 3 i 312 ust. 2 p.c., § 503 pkt.3 p.c., §503 pkt.4 p.c., §1325 u.c., §§ 823, 836, 843 i 847 BGB, §§43 ust. 1 50 i 52 ust. 1 zdanie 1-e p.c.]